

Ⓔ Averz

Na líci zberateľskej euromince je vyobrazená kompozícia kvetov a siluety ženy stvárňujúcej múzu Andreja Sládkoviča – Marínu. Štátny znak Slovenskej republiky je v pravej časti kompozície. V spodnej časti mincového poľa je v opise názov štátu SLOVENSKO a za ním letopočet 2020. Označenie nominálnej hodnoty 10 EURO je v opise v hornej časti mincového poľa. Vľavo od kompozície je značka Mincovne Kremnica, štátny podnik, ktorú tvorí skratka MK umiestnená medzi dvoma razidlami. Vpravo od kompozície sú štylizované iniciály autora zberateľskej euromince Karola Lička KL.

Ⓔ Reverz

Na rube zberateľskej euromince je vyobrazený portrét Andreja Sládkoviča. V spodnej časti portrétu je faksimile jeho podpisu. V pravej časti mincového poľa sú v dvoch riadkoch letopočty jeho narodenia a úmrtia 1820 a 1872. Pri okraji zberateľskej euromince je v opise meno a priezvisko ANDREJ SLÁDKOVIČ.

Evanjelické lýceum
v Bratislave

Ⓔ Údaje o minci

Nominálna hodnota:	10 eur
Materiál:	Ag 900/1000, Cu 100/1000
Hmotnosť:	18 g
Priemer:	34 mm
Hrana:	• KTO LÁSKE A KRÁSE ŽIJE, VEČNE ZOSTANE MLADÝ
Náklad:	limitovaný, maximálne 11 000 ks v bežnom a proof vyhotovení
Autor návrhu:	Karol Ličko
Rytec:	Dalibor Schmidt
Výrobca:	Mincovňa Kremnica

Vydala: ©Národná banka Slovenska, marec 2020

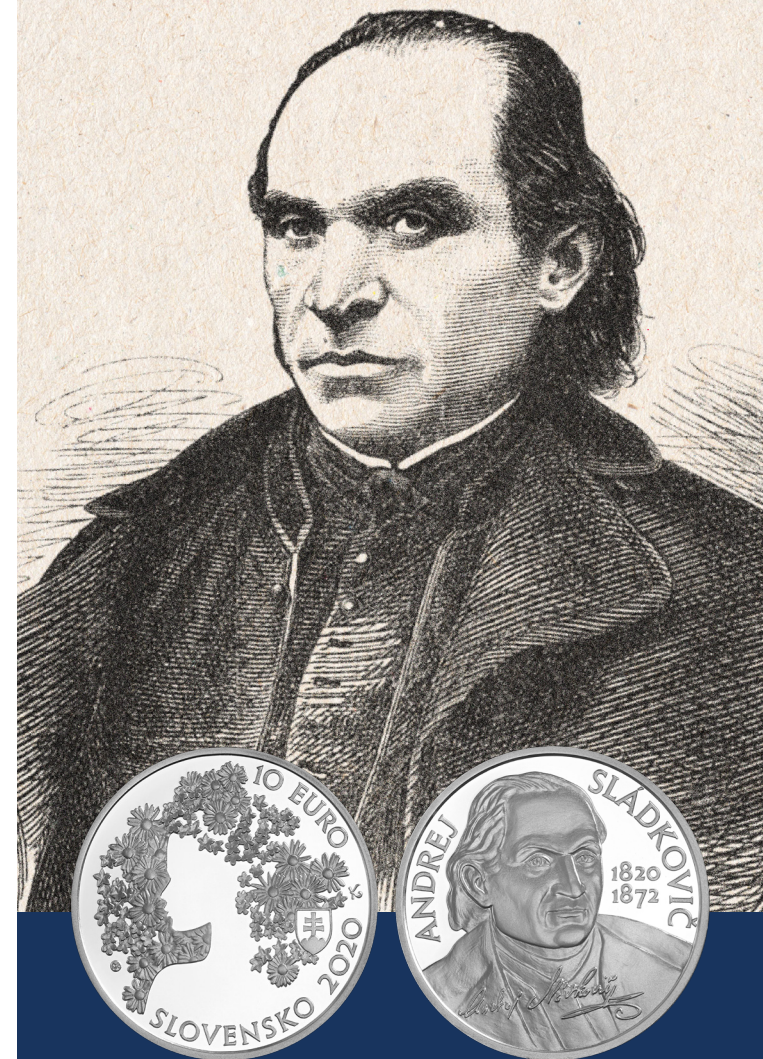
Text: Mgr. Martin Braxatoris, PhD.

Foto: sk.wikipedia.org, www.skolske.sk,
www.banskastiavnica.sk, www.pammap.sk

[www.nbs.sk/sk/bankovky-a-mince/
eurove-mince/zberatske](https://www.nbs.sk/sk/bankovky-a-mince/eurove-mince/zberatske)

www.nbs.sk

Andrej Sládkovič

200. výročie narodenia

STRIEBORNÁ ZBERATEĽSKÁ MINCA

Andrej Sládkovič, vlastným menom Braxatoris, bol významný slovenský romantický básnik, literárny kritik a prekladateľ, predstaviteľ štúrovskej generácie. Narodil sa v roku 1820 v rodine krupinského učiteľa a spisovateľa Ondreja Braxatorisa a Terézie, rodenej Bartolomeidesovej. Počas štúdií na Evanjelickom lýceu v Banskej Štiavnici sa inten-

Evanjelické lýceum v Banskej Štiavnici

zívne zoznamoval s českou i slovenskou literárnou tvorbou. Angažoval sa aj v tamojšom slovenskom študentskom spolku. V tomto období sa zoznámil so svojou umeleckou múzou Máriou Pišlovou (Marínou), privyrábal si v jej rodine ako súkromný učiteľ. Odlúčilo ho od nej štúdiom na Evanjelickom lýceu v Bratislave v rokoch 1840 – 1842, kde sa stal súčasťou štúrovskej skupiny.

V „Prešporku“ a následne počas štúdia na univerzite v Halle napísal svoje prvotiny: básne vydané v almanachu Nitra a filozoficko-reflexívnu báseň Sôvety v rodine Dušanovej. Na jeho tvorbu mala vplyv vtedajšia idealistická filozofia. Svojej milej venoval básnickú skladbu Marína, ktorú začal písať v zime roku 1844. Vydal ju až o dva roky neskôr, po nútenom sobáši Maríny s iným mužom. Skladba v sebe spája prvky ľúbostnej a reflexívnej lyriky. Marína sa v nej stáva symbolom zasadzovaným do kontextu krásy, intímnej lásky, vlasteneckého citu a mladosti. Mladosť sa chápe ako stav ducha, živá túžba po krásy, po naplnení túžby a ideálu. Súčasníci Marínu neprijali bez kontroverzií, keďže sa priesťahovala požiadavke národného charakteru poézie. Dobové ohlasy však svedčia o vysokom hodnotení jej estetických kvalít. Skladba patrí k najvýznamnejším dielam našej literatúry. V nasledujúcom období Sládkovič vydal niekoľko vlastenecky zafarbených básní v Orle tatranskom. Uverejňoval tu aj úryvky lyricko-epickej skladby Detvan, ktorú začal písať v roku 1845 a kompletne ju vydal až v roku 1853 v almanachu Nitra. Detvanom Sládkovič naplnil dobovú požiadavku tvorby vlastenecky orientovanej poézie. Spolu s Marínou predstavuje autentický vrchol jeho básnického diela. V roku 1847 Sládkovič začal pôsobiť ako farár v Hrochoti. Zoznámil sa s Antóniou Júliou Sekovičovou, s ktorou sa zosobášil a mali spolu štyri deti. Revolúciu v rokoch 1848 – 1849 prijal s nadšením, znášal aj problémy so štátnymi autoritami. Od roku 1856 do svojej smrti slúžil ako farár v Radvani. Podieľal sa

na organizácii Martinského národného zhromaždenia v roku 1861 a ako zakladajúci člen aj na založení Matice slovenskej. Organizačnou, literárno-kritickou činnosťou i vlastnou, najmä príležitostnou a vlastenecky ladenou tvorbou naďalej výrazne ovplyvňoval slovenský kultúrny život. Andrej Sládkovič zomrel v roku 1872.

Básnikova múza Mária Pišlová (Marína)